

+

Nova York 12 Novembre 1911

Amic Millet: -

Una darrera l'altre y, totas dugas, a son degut temps, he anat rebent las molt estimada, lletres 3 agost y 5 Octubre. De vostè, la primera d'ella, creuada en camí de la meua postal 14 Agost.

Vaig a contestar Comensants per la darrera de las de vostè.

Amic Lluís, no m'ho puc acabar; be prou que ho presentiam tots, una pro-
pera mort del seu bon germà Joan, be prou que n'estàvam Comensants de que era fatalment, aiat, que el bon Deu lo cridaria, prò, es ben veritat que ls senti-
ments ennuvolan el Cervell y, malgrat que el Cervell ho cantava prou clar y segur, no obstant, lo cor no ho volia; perço, al rebre la nova, m'vaig quedar com embos-
ternat y Cada Cop que hi penso, una boya-
da Centrosa m'entrebolic; la meua res postal i una Coral Canta d'ell era en Camí enca-
re, Cuan vaig rebre la nova; oh! quina macabrica impressió esgarifosa que se m'conserva Cua, empedrechida!!

Oh, sí, segur; si la vida no li hagués faltat, en Joan, qu'al Cel siga, s'hauria rehabilitat ell mateix y s'hauria refet sos Cabals; si, si, n'estic cert, Lluis; somniador, optimista!! i per ventura s poden embestir y realisar obras sense un previ somni y sense ésser optimista? respongui vostè per vostè mateix.

No hi ha pas dubte, amic Lluis, de que'l bon Sen va acullir en sa Glòria l'ànima del malagranyat Joan y li haurà tornat en be tot lo be qu'ell va fer en vida y'l mal que li van fer l'envoja y'l desagrahiment.

Venga pregaria, m demana vostè; i Creen vostè que podria jo concretarme a una, no mes? Per lo be d'ell qui fou, per la Cristiana resignació de vostè y tota els de la seva sang, he fet, faig y faré pregaries.

Donc ho se, amic de veritat Lluis, prou que l'amistat qu'ent meic es a prova de llars, espayats de Correspondencia y, precisament, també ho passo jo això que vostè m diu; cada Setmana, ja que las lleys del Casal hont tenim lo despatx m'obligan forosament a fer festa ls dies de precepte, heb in

qui que jo, Cap a mal vellesat y després que no
n'havia fet de festa Completa cap de las de
precepte des de fa quinze anys, ara n' faig
y, després de dedicar al mati las horas del
ofici a missa a Deu y un parell d'horas
al passejo, si fa bo, tot lo demé de la diada,
alda, vinga desfogarme contstant lo be
de Deu de Cantas y postats de germans,
amice y Companyes que's recordan d'aquet
expatriat; pués es lo que voste dir, exactament
lo mateix; pera contestar tot aquell be de
Deu, mira, vinga devant la pila de Correspon-
dencia, per majoris ordre apilotada y ende-
vant las atres; esta clar, al anar per feyna,
sunt la primera la Carta de voste, pués,
vaja, no estic per poguer escriure a n' en
Cluid, avuy; aixó que voste dir, si, el Cervell
no sab substraerment al Cor de divers fuencils,
l'esperit no esta seré; fóra, fóra, aixó seria
una desllealtat, escriure a n' en Cluid ab aquet
estat d'esperit; fóra, fóra, vinga una altra Carta.

Pués, arriba un moment en que un sem-
bla que's trovi sots l'accio de la morfina
o ^{be} acabant de desvetllar del Cloroformo y, ara
es l' hora d'aprofitarho y que vagin tocant
Canta y lous, no hi fa res.

17

2, vingat el feig de paper blanc y,
alsa, a omplir plantes. Sombri.

Oh, amic Lluís!! en certa mena, ja
el país, ja, aquest frenesi de treball, no treuall
culayrat. Com el de voste, está clar, puó, fue-
nesi; puó, voste, ¿veu? El país a la nostra
terra, entre mitg dels nostres; al istin, te
aqueix conhort que m' describe, la casa
paynat, la vila nadina, la amorosa mar
de sempre!! puó, ¿jo? tot, al meu vol, es-
trany, foraster tot, fins sembla enemic tot;
las plantas, las flors, els arbres, sense flayre
tots; la gent differenta en tot; las Cases, i oh
els migrants estatges de Nova York!! l'ànima
s'hi sent trista, sense el Consol del Catin
d'una altre ànima amiga; gràcias al bon
Deu, jo no'm puc ésser d'anarquista, puó,
el Confeiteiro ben be a l'anarquista sangui-
nari; si, al idealista escalfat que, al trobarse
sol, per satànica suggestió se li torna fel y ve
ní lo que era recondit sentiment de be, de
parar de fer, de triomfar, de despuntar.

Vaja; si no hagués tingut la sort
de rebre la benevolenta informació de voste,
m'hauria quedat in albis de la tasca del

nostre "Orfeo"; de La Ven, no es de fiar-se per aquestes coses y, Com que no tinc materialment temps per llegir, haig de renunciar fonsotament a llegir si la Revista del "Orfeo"

ii Quina salivera que'm fa escriure la monumental tasca de tot un any de vostre al nostre "Orfeo" y quin anyuament me'l amargant !! Be prou car que pago l'haverme expatriat !!

i ja li ha passat a n'en Redell lo campell ?

i Què es, a què ve aue tota aquea moriganga que preparem ab l'ecclia d'en Monera ? (estiu llegint la "Veu" del 14 Octubre)

i Escolti ? l'istiu vinent, si deu ho vol i que no'm concedirà una estoneta per ferme una ressenya de la tasca anual Com la qu'ha tingut la caritat s'enviarne ? Oh, si ho sapigués Com jo li agraeixes, ab tot lo cor !! i tindrà pietat de mi ?

Consideri l'ategnia ab que vaig llegir las plahentas novay de bona salut de vostre y l seu fillot y qu'aquest puga tenir altre cop a la seva vna a l'Albina ja refeta.

VI

Dites'ls de vosté que pot viure acompanyat del seu germà Salvador y la seva cunyada (als qui'm farà'l favor de saludar ben afectuosament); oh, si, en Cluiset necessita l'escalforeta de la llar i deu fer d'allí mes goig, ja? El recordo més,

¿Que faig?

¿Estic content d'aquesta gran tema?

¿Si puc treballar de valent?

¿Si el permenir se'm mostra falaguer?

Tot això que'm pregunta, vaig a contestar-li punt per punt.

Simy aret, tot l'espai de mon esperit ha estat la Missa als dies de festa y llargues passejades al sortime y anar al següent nou indret d'aquels moltants.

Prò, ja dures setmanes, al exir de Missa, vaig llegir al pen d'una de les escalas del audi-monumental College un quadret plantat al pati que deya:

Organ Recital

at 4 afternoon

res mes. Hei amsé, vaig dirme y, a l'hora assignalada, Cap a la terraca falta gent; m'ho Cap a n'áquin indret dels sis balconis que formen lo College la gent anava y)

Com els moltons, tiro darrera la gent, pujem escales, un jove net repartia programms (quel acompanyo) y li preguntó hont es la taquilla (per que, com que fuy per entrar a Missa paguem) y'm respon que es free.

Endavant, Cap d'ing. Superba sala, de grandaria com Sant Just; orga excellent; organista (que m' sembla) bo; públic decentíssim. Hey, ja m' hi he abonat y, las Cantas qu' hauria contestat com de Costum a las tardes de las festas, las hauré de contestar a las nits, com ho estic fent ara.

M' han dit que hi ha duas orquestres bonas: la Simfónica de Boston y la Simfónica de Nova York; solen donar Concerts per nits indesennayats, a las tardes dels dijs de feyna, pro, ja fa dos diumenges que veig que la S' aquí anuncia Concert a la tarde; l' amiré a sentir, si Deu ho vol.

Avuy han enjogat al Metropolitan Opera, el teatre de luxe d'aquí; també, si Deu ho vol, hi arivé algun dia que no fassin operas macarrónicas.

He estat tres o quatre cops a Val de ville, pro, hoy, això del inglés es molt enrevessat. De pocas setmanas hi n' aquesta banda vaig coneixent Catalá y m' penso que tindré la sort de poguerne fer Company d' algun d'elly,

"pouques conéixer famílies catalanes me o meuy
francesas, // veurém; fins ara, no conegia altre
 casa Catalana que la del Aquiló, casat ab una
 francesa, hont he estat ja algun cop.

Els dijs de festa que fa mal temps,
 alsa, Capa ofici als Jesuitas que, hoy, ho fan
 de primera de primera; musica esculida
 gregoriana y de cant pla (style Solesmes);
 veus magníficas, cantant religiosament sense
 fer offra; y pronunciant lo llatí a la Ca-
 talana; orga bona y organista molt discret.

Jo no la veig pas gran, aquesta terra,
 per ara, sols la trobo grossa.

La gent son molt diferents de nosaltres;
 els llatins; hora de las relacions de negoci,
 no'n tinc encare Cap d'altre ab gent
 aquí, y no puc judicar prou encare ben be
 com son, però, per lo que sento contar, per
 lo que llegisco y per lo que veig hoy, els
 considero muy desgraciats; si no s'adoban, els
 que no's tornin físics se tornaràn neurasté-
 nics, tots, homes y donas; ells, me fan llástima
 y, ellay, hoy, m'embafan solemnement; no m'ha-
 via pasfat en lloc del mon, ab tanta casta de
 gent y de tanta color de pell com porto cone-
 guda, lo que m'passa a m'aquí; jo he pecat

Sempre per sentir una tendra afecció envers la
part Contrària; sab? pro, las s'aquí, fora d'escor-
dusfera excepcions, me fan l'efecte de donas
que no son femelles i que ho son massa, veia
qui, y, sense que m'ho puga explicar, me
las miro, passo y no se me'n queda ni una
femina fixada al pensament ni'l con-
me dir ni un sol cop: be, atantsethi, véyam!!
res d'així.

Si, l'etzar, me poses devant meu una
xicota catalana sapiguent parlar l'inglés,
noy, pot ésser que m'flaguejaria la força
de voluntat que deu m'ha donada fins avuy
perque, Crèguim, la vida tal com la passo
aquí, es abundosa per demés.

Si, de trevall, ne tinc y no puc do-
nar abast a tot el que volatria y m' veig
en perspectiva pera poguerinhi liberar-
mat y ben estravar.

Tot està en que, en Prigdenzolas, se
defendi de las sevas nafres; ell se m' porta
com si fossen amics antics y, voste que
ja m' coneix y sab que, l'culte a l'amistat,
es com una segona religió per mi, compen-
dra qu'en Prigdenzolas me he la voluntat
guanyada.

Si Deu ens Conserva la Salut d'en Ruydon
golas (qu'es l'ànima del gos, afor de Casa), si Deu
me Concedeix acort en Secundo y Salut com
fins are misericorsament me va donant,
si, amic Lluís, lo poverenc ~~era~~ talaguer,
no pera pensar en que jo pugui treure una
fortuna, no, però, si, una velletra per si la
voluntat de Deu es tanta que vulga que jo
arribi a envellir després de la que ha
passat.

Mentrestant, trevallo ab fe, que, vol-
dir, ab brahó y de gust.

Me sembla haver llegit a la "Ven"
que, vostè y en Ruyol van anar a Angla-
terra ¿es veritat? si ho es, ¿perque no's
va anivar fins aquí?

Vaja, amic Lluís, ni tinc dret a
abutar tant de vostre, ni la meua ulls s'aguan
tan ja prou clar; si doncs via a las mevas
ganay de Contadoli cosas y filosofias, escriuria
un tomo.

Dolsay mogaynas a n'en Lluísot de-
pant meua y una abraçada ben forta-
y ben llarga a vostre ab tota l'ànima
vany